

Værd at vide om Hingstekåring og materialprøve

Fjordhesten Danmark har i flere år haft hingstekåring i august-september. For år tilbage var det i september, i de senere år har det været i august. 2016-kåringen finder sted den 5.-6. august på Vilhelmsborg (Bedervej 101, 8320 Mårslet, dvs. lige syd for Aarhus). Det tidlige tidspunkt skyldes, at hingstekåringen bliver en del af jubilæumsfestlighederne, hvor det skal fejres, at det er 75 år siden den første stambog blev trykt med kåringsresultater for bl.a. 50 hingste.

Regelsættet om hingstekåring, kåring generelt og stambogsføring finder du her på siden. Det er også en god ide også at læse regelsættet om materialprøven og det etiske kodeks, der ligger under 'Avlens regelsæt'. Det er i det hele taget en god ide at læse ALT, hvad der står på siden 'Avl, 2016'.

I denne 'Værd at vide'-tekst har vi især fokus på de praktiske ting i forbindelse med en kåring. Du skal være medlem af Fjordhesten Danmark for at melde til kåring og hingsten skal være i hovedafsnittet af vor stambog, dvs. have et bordeaux pas med mindst 4 generationers anerkendt afstamning) udstedt af Stambogskontoret i Skejby eller tilsvarende udenlandsk organisation. Anmeldelsesblanketten finder du i kolonnen til højre for denne tekst.

Hingsten skal være ejerskiftet

Siden 1. januar 2010 har det været et lovkrav, at heste skal ejerskiftes senest 30 dage efter, at de er handlet. Det er købers ansvar, at dette sker. Ikke alle får det gjort, og det kan give problemer på både den ene og den anden måde. Derfor har vi strammet op på reglerne ved tilmelding til vore kåringer.

For at få hingsten ejerskiftet, skal du indsende det originale ejercertifikat med dokumentation for handel (handler) noteret på bagsiden og kvittering for betaling af ejerskiftegebyret. Det anbefales, at du før afsendelsen tager en kopi af certifikatet.

Stambogskontoret finder du på denne adresse: SEGES | Heste, Agro Food Park 15, Skejby, 8200 Århus N.

Et ejerskifte koster i 2016 kr. 187,50 inkl. moms.

Du kan læse mere om, hvordan det foregår, her:

<https://www.landbrugsinfo.dk/hest/stambogsfoering-og-registrering/sider/Saelgererklaering.aspx>

I forbindelse med underskrift vedrørende en handel skal du være opmærksom på, at alle, der er registreret som ejere af en bestemt hest, skal skrive under på salget. Vi har set flere eksempler på, at kun en af et ejerpar har skrevet under, og det accepterer stambogskontoret ikke. Begge ejere skal sætte deres underskrift på bagsiden af ejercertifikatet.

Kåringsdeltagelse og hest købt på afbetaling

Det sker, at en hest købes på afbetaling, og så beholder sælgeren naturligvis certifikatet, indtil hesten er betalt. Hvis køberen ønsker at stille en endnu ikke færdigbetalt hest til kåring, så må vi have dokumentation for, at de to parter i handelen fortsat har et økonomisk mellemværende. Formentlig vil sælgeren kunne overtales til at indsende kopi af ejercertifikatet med et lille brev om, hvorfor det fortsat er i sælgerens besiddelse.

Tid, sted og hold samt sidste frist for tilmelding

Den 5.-6. august på Vilhelmsborg, Bedervej 101, 8320 Mårslet.

Der kan meldes til i disse fem hold:

- 2-årige (som de senere år betaler du ikke anmeldelsesgebyr, når du tilmelder din 2-årige hingst)
- 3-årige
- **4-årige (i denne årgang er det, at hingste med avlsgodkendelse skal til materialprøve)**
- 5-årige og ældre (også i denne omgang kan der være hingste, der skal til materialprøve)
- hingste, der har deres 8. bedækningssæson og endnu ikke har en godkendt afkomsvurdering

Sidste frist for tilmelding er den 10. juni, og i ugen efter satser vi i avlsudvalget på at lave tidsplanen for vore arrangementer i jubilæumsdagene.

Opstaldning

Jubilæet strækker sig over fire dage, men hestene må ankomme allerede tirsdag den 2. efter kl. 16.00. Da avlens arrangementer fordeler sig med to 1-dags begivenheder (torsdag den 4. er der medaljekåringer og 2 års finale, søndag er der showklasser) og en 2-dags begivenhed (hingstekåringen fredag og lørdag), så er der mulighed for, at bokse kan deles. Udstillerne skal imidlertid selv finde hinanden, evt. her på hjemmesiden i Debatforum for Avl eller på Facebook i gruppen Fjordhesten DK, avl 2016. Det vil være bedst, hvis en udstiller ved hingstekåringen kan finde en vallak-udstiller at dele boks med, da vi ikke vil have hopper ind i de rækker i stalden, der er forbeholdt deltagerne i hingstekåringen. Til gengæld vil ejeren af en medaljeaspirant eller en 2-års finalist, der kun skal bruge boksen torsdag, med fordel kunne finde en deltager i en af søndagens showklasser at dele boks med. Brug de kommende uger indtil anmeldelsesfristens udløb til at sonde terrænet, og når I har fundet en at dele med, så skal kun én af jer bestille en boks hos avlsudvalget og betale for samme til foreningen. Mellemregningen klarer I selv, men vi skal naturligvis i avlsudvalget vide, hvem der deler boks med hvem for at kunne lave staldplanen og have navneskilte til alle.

Sådan foregår en eksteriørkåring

På kåringspladsen afleverer du hestens pas til et medlem af/eller en repræsentant for avlsudvalget. Det kan være en god ide at tage en kopi af vigtige sider i passet, før du afleverer det. Avlsudvalget giver dig en kvittering for modtagelsen. Den kvittering skal du passe rigtig godt på. Den vil naturligvis være dateret og bekræfte, at vi har modtaget passet på hingsten (navn, ident og chipnummer) tilhørende (ejers navn og adresse) i forbindelse med kåringsdeltagelse og at passet skal indsendes til SEGES mhp. registrering af bedømmelsesresultatet. Erklæringen vil være gældende i 45 dage og det skulle række. I de senere år er arbejdet med at registrere afsluttet på ca. to uger, men herefter følger så et ukendt antal dage, hvor brevet med passet er i postvæsenets varetægt.

Du vil også få udleveret nummerskilte til hesten og piberensere til at sætte dem fast med. Medbringer du selv numre, så skal du være opmærksom på, at hingsten skal have numre på begge sider af hovedet.

Hingsten måles og signalementet tjekkes. Vær opmærksom på, at **hingstens hove IKKE må være hverken sværtede eller olierede på dette tidspunkt**, da vi også tjekker for aftegn på hove. Efter målingen går hingsten videre til dyrlægeundersøgelsen. Næste programpunkt hedder mønstring på fast bund i skridt og trav.

Herefter ses hingstene holdvis i ridehuset over de to kåringsdage. De løsvises og mønstres ved hånd.

Når vi er nået lidt ind i kåringsen (de senere år først på andendagen) begynder frasorteringen af de hingste, der ikke opnår godkendelse til avl. Dette sker sædvanligvis i to omgange.

Afslutningsvis oprangeres de hingste, der får avlsgodkendelse/kåring.

Hvis hingsten opnår avlsgodkendelse eller kåring, så skal passet videre til stambogskontoret, hvor avlsgodkendelsen eller kåringsen registreres, hvorefter det sendes tilbage til ejeren. Når arbejdet med det er afsluttet, sendes passet med postvæsenet tilbage til ejeren.

Hvis hingsten ikke bliver godkendt til avl, får du passet med hjem (og vi får kvitteringen igen).

Avlsmål og kåring

Alle raceforeninger, der tager deres heste alvorligt, har et avlsmål. I det beskrives, hvad det er vi avler efter. Ved en kåring vurderes hestene i forhold til, hvor tæt de er på avlsmålet. De heste, hvis eksteriør kommer tættest på avlsmålet får den bedste bedømmelse. Eksteriør kan oversættes til 'ydre' og avlsmålet beskriver i en række punkter, hvordan det ønskes, at vore heste skal se ud, være bygget og bevæge sig. Avlsmålet finder du naturligvis her på siden 'Avl, 2016'.

Materialprøve (observationsforløb og rideforløb)

Går alt efter planen, så er hingstene fire år gl., når de som avlsgodkendte møder til materialprøve. Man kan dog også forestille sig ældre hingste som deltagere, eksempelvis hvis de udgik af prøven som 4-årige.

I dag består vor materialprøve for de hingste, der møder til kåring, af to forløb. Et rideforløb og et observationsforløb. Regelsættet ligger her under 'Avl, 2016'.

Observationsforløbet

Hingstens temperament er også vigtigt. Det tester vi i et observationsforløb, som havde premiere i 2015. Tre observationsdommere følger hingstene undervejs i kåringsen. Deres observationer registres på et afkrydsningsskema og omregnes ved forløbets afslutning i en karakter. Der lægges især vægt på hingstens samarbejdsvillighed med mønstringen, hingstens opførsel ved måling, visning på fast bund og mønstring/løsvisning, hingstens opførsel på volten med andre hingste samt hingstens opførsel ved fremvisning af bevægelsesforløbet. I år indgår også observation i stalden, specielt mhp. krybbebidning og andre unoder.

Hingstene observeres hver gang de fremstilles. Når hingstene er fire år og møder til kåring vil tre års observationer give en samlet karakter.

Rideforløbet

I rideforløbet indgår **dressurprøve under egen rytter**, der rider LC2A. Der gives karakterer for hestens kapacitet som brugshest (potentiale og muligheder som brugshest, bagbenaaktivitet, balance, arbejder hesten positivt og samarbejds-villigt, smidighed, selvbæring, spændstighed) samt ridelighed (lethed af udførelsen af dressurprogrammet, eftergiveness og smidighed, temperament og villighed til at arbejde,

lydighed). Endvidere en **dressurprøve ved testryttere**, der bedømmer kapacitet og ridelighed og afgiver hver deres bedømmelse. Gangarter bedømmes ikke i rideforløbet.

Hingsten kan bortvises ved dårlig opførsel

Til generalforsamlingen i 2015 stillede en af vore eksteriørdommere, der syntes, at han af og til levede livet farligt, når han målte hingste, forslag om, at dårlig opførsel for hingste (og for den sags skyld også for hopper og vallakker) på en kåringsplads, skulle kunne få konsekvenser. Forslaget blev vedtaget og er sat ind i de generelle kåringsregler som nyt styk 11. Det lyder som følger:

”Udviser en hest i forbindelse med bedømmelsen så dårlig opførsel, at den er til fare for sine omgivelser, kan det medføre bortvisning fra bedømmelsespladsen.”

Mønstring og soignering

Husk, at du skal forberede din hingst til kåringsdagen, og det er ikke noget, du gør fra den ene uge til den anden. Det kræver længere tid. Du skal træne i mønstring, og du skal sørge for, at hverken er for tyk eller for tynd, at hovene er i orden (smeden skal heller ikke komme dagen før, du skal hjemmefra - er du uheldig, så risikerer du ikke at komme til kåring). Endvidere skal hingsten være soigneret i overensstemmelse med racestandarden. Og hvad betyder så det? Du kan læse meget mere om både mønstring og klargøring til udstilling her på siden 'Avl, 2016'. Under overskriften 'Anden nyttig info' ligger både de vejledende mønstringsregler og en artikel om klargøring og klipning. Ikke mindst det sidste er vigtigt. En fjordhest har ikke hængeman, men det får den, hvis du ikke sørger for, at manen bliver klippet med regelmæssige mellemrum. I racens moderland Norge står der meget klart og tydeligt i avlsplanen: **'Fjordhesten skal ha ståman'**. I Danmark er der nok mere almindeligt at kalde det for stritman. Og husk, at du aldrig må klippe pandelokken.

17.05.2016
Birgit